

Επικούρειον Ηδέως Ζην

Ο ηθοποιός Γεράσιμος Γεννατάς διαβάζει απόσπασμα από το ποίημα του Λουκρήτιου «Περί της φύσεως των πραγμάτων» σε μετάφραση Κωνσταντίνου Θεοτόκη (II 7-33, Εκδόσεις Νεφέλη 1990) και από ένα κείμενο του Καναδού Καθηγητή D.S. Hutchinson («Επίκουρος: Κείμενα-Πηγές της Επικούρειας Φιλοσοφίας και Τέχνης του Ζην», Εκδόσεις Θύραθεν 2000) σε διασκευή Τάκη Παναγιωτόπουλου.

Τίποτε δε είναι τόσο γλυκό, όπως το να κρατείς τα ατάραχα κάστρα,
που των σοφών οι διδαχές τα΄χουν καλοαρματώσει
κι από κει τους άλλους να μπορείς να βλέπεις ένα γύρω.
Θα τους κοιτάς να΄ναι πλανούμενοι και θα τους αγναντεύεις,
πώς σκορπισμένοι αναζητούν τον δρόμο της ζωής
και πώς για εξυπνάδα μάχονται και για ευγένειες φιλονικούν.
Θα τους κοιτάς πώς στα υψηλά αξιώματα με τρανούς κόπους,
μέρα νύχτα πασκίζουν ν΄ ανεβούν και όλα να τ΄ αφεντέψουν.

Άτυχα ανθρώπινα μυαλά και τυφλωμένα στήθη.
Σε τι ζωή τρισκόταδη και σε κινδύνους πόσους,
αυτός ο λίγος ο καιρός της ζήσης σας διαβαίνει.
Δε βλέπετε που αληθινά δε λαχταρά άλλο πράγμα
η φύση εκείνου που από αυτόν ο πόνος έχει λείψει,
παρά το νου ανοιχτόκαρδα με δίχως φόβους κι έννοιες να χαίρεται;

Γι αυτό λοιπόν θωρούμε πως η φύση του σώματος
λίγα χρειάζεται πράγματα, αυτά αφαιρούν τον πόνο.
Κι ας λείπουν από το σπίτι αγάλματα μαλαματένια
με αναμμένους λύχνους
για να φωτίζουν της νυχτός τα πλούσια φαγοπότια,
κι ας μην αστράφτει το λαμπερό χρυσάφι και το ασήμι
στις κάμαρες και στις χρυσωτές νταβανωμένες στέγες.

Όταν οι άνθρωποι παρέα ξαπλώνουν στο μαλακό χορτάρι
δίπλα στο γάργαρο νερό και κάτω από κλώνους δένδρου
χαρούμενοι φροντίζουνε το νου και το κορμί τους
τη φύση τους χορταίνουνε, το σώμα, την ψυχή τους.

Θέλεις να σαι ευτυχισμένος; Φυσικά και θέλεις!

Τότε τι σ' εμποδίζει;

Η ευτυχία σου εξαρτάται ολοκληρωτικά από σένα!

Να τι μας έχει αποκαλύψει η θεϊκή σοφία ενός ανθρώπου που πέρασε τη γαλήνια ζωή του ανάμεσά μας.

Κάπου εδώ στα χώματα του Γαργητού, εφύτρωσε η γενιά του

Κι η Αθήνα καλοδέχθηκε του ανδρός το προικισμένο πνεύμα που απ'τα χείλη του έβγαινε η αλήθεια για το κάθε τι.

Και μολονότι έσβησε το φως της ζωής του

οι θείες ανακαλύψεις του, ολούθε έχουν διαδοθεί φωτίζοντας παντοτινά, την ευτυχία της ζήσης.

Τον άνδρα αυτόν τον έλεγαν Επίκουρο...

Λουκρητίου Εγκώμιον προς Επίκουρον

Ο ηθοποιός Γεράσιμος Γεννατάς διαβάζει απόσπασμα από το ποίημα του Λουκρήτιου «Περί της φύσεως των πραγμάτων» σε μετάφραση Θεόδωρου Αντωνιάδη-Ρούλας Χαμέτη (III 1-17, II 55-61 και V 9-12, Εκδόσεις Θύραθεν 2005) σε σύνθεση Χρήστου Γιαπιτζάκη

Εσένα στολίδι του γένους των Ελλήνων, σοφέ Επίκουρε,
που πρώτος μπόρεσες να υψώσεις φως λαμπρό μες σε φρικτά σκοτάδια
και φανέρωσες τις χαρές της ζωής,
εσένα ακολουθώ, και στα δικά σου χνάρια πάνω τα πόδια μου πατούν.
Όχι από επιθυμία να σε παραβγώ, αλλά από αγάπη και πόθο να σε μιμηθώ.
Τι να σου κάνει άλλωστε ένα χελιδόνι μπρος στους κύκνους;
Πώς να παραβγεί την ορμή του καθαρόαιμου αλόγου ένα κατσικάκι με τρεμάμενα πόδια;

Εσύ πατέρα μας φώτισες την αλήθεια. Εσύ, με τις νουθεσίες σου τις πατρικές.
Απ' τα δικά σου βιβλία τρισένδοξε,
όπως οι μέλισσες τρυγούν κάθε λογής λουλούδια στ' ανθισμένα λιβάδια,
δρέπουμε τα χρυσά σου λόγια που η αξία τους μένει παντοτινή.
Γιατί μόλις η διδασκαλία, που πήγασε από το θεϊκό σου πνεύμα,
άρχισε να διαλαλεί τη φύση των πραγμάτων
σκορπίσαν οι φόβοι της ψυχής κι έπεσαν τα τείχη του κόσμου,
κι είδα μες στο χάος να παίρνει σχήμα το καθετί.

Γιατί όπως τα μικρά παιδιά φοβούνται μες στο σκοτάδι και τρέμουν το καθετί,
έτσι κι εμείς κάποτε φοβόμαστε μες στο φως
πράγματα που δεν είναι πιο φοβερά από κείνα που τρομάζουν τα παιδιά
και που φαντάζονται πως θα τους συμβούν στα σκοτεινά.
Αυτό το φόβο, αυτά τα σκοτάδια της ψυχής πρέπει να τα σκορπίσουν,
όχι οι αχτίδες του ήλιου και τα φωτεινά βέλη της μέρας,
μα η παρατήρηση κι η ερμηνεία της φύσης,
όπως εσύ μας δίδαξες Επίκουρε.

Πρώτος εσύ βρήκες το νόημα της ζωής, ό,τι σήμερα ονομάζουμε σοφία.
Εσύ με την επιστημοσύνη σου άρπαξες τη ζωή
απ' τις τόσες ανεμοζάλες και από βαθιά σκοτάδια,
και την απίθωσες σε τέτοιο γαλήνιο λιμάνι και σε τόσο καθάριο φως.